

12.6.2024

JulkICT

eIDAS-asetuksen kansallisen täytäntöönpanon lainsäädäntötyöryhmän 3. kokous

Aika 12.6.2024 klo 12.00 – 12.50

Paikka Teams

Paikalla

Laura Kolinen	erityisasiantuntija, valtiovarainministeriö, puheenjohtaja
Jenni Rantio	hallitusneuvos, liikenne- ja viestintäministeriö
Johanna Kari	neuvotteleva virkamies, sisäministeriö
Niina Etelävuori	erityisasiantuntija, työ- ja elinkeinoministeriö
Katja Lingonheimo	johtava asiantuntija, Digi- ja väestötietovirasto
Laura North	lakimies, Liikenne- ja viestintävirasto
Hilda Ihalainen	lakimies, Liikenne- ja viestintävirasto
Noora Kallio	lakiasiaainjohtaja, Digi- ja väestötietovirasto
Emilia Laitala	neuvotteleva virkamies, valtiovarainministeriö, varapuheenjohtaja
Anna-Riikka Pouttu	asiantuntija, valtiovarainministeriö, sihteeri

Poissa

Juhani Ruutu ylitarkastaja, poliisihallitus

1. Kokouksen avaus

Puheenjohtaja avasi kokouksen klo 12.01 ja todettiin läsnäolijat. Käytiin läpi asialistan sisältö ja hyväksyttiin asialista.

2. Edellisen kokouksen muistion hyväksyminen

Hyväksyttiin edellisen kokouksen muistio siihen saatujen kommenttien pohjalta tehtyine muutoksineen.

3. Ohjausryhmän terveiset lainsäädäntötyöryhmälle

Puheenjohtaja kävi läpi sisältöä hankkeen ensimmäisestä ohjausryhmän kokouksesta, joka järjestettiin 4.6.2024. Ohjausryhmä hyväksyi kaikki päätösesitykset niin, että ne voidaan ottaa valmistelun lähtökohdiksi. Sääntelyvaihtoehtojen osalta valmistelussa edetään niin, että lähtökohtaisesti eIDAS-asetusta täydentävä sääntely kootaan uuteen lakiin. Ohjausryhmä kuitenkin korosti erityisen huomion kiinnittämistä riittävän selkeään sääntelyyn. Kansallista liikkumavaraa tullaan käyttämään täysimääräisesti avoimen lähdekoodin sekä sähköisen allekirjoituksen maksuttomuuden osalta. Tässä vaiheessa ei tulla valmistelemaan sääntelyä vain kansallisella tasolla toimiville lompakoille. Lisäksi ohjausryhmä päätti, että lainsäädännön valmistelun lähtökohdaksi otetaan Traficomien rooli valvovana viranomaisena, luottavien osapuolten rekisterinpitäjänä sekä keskitettynä yhteyspisteenä. Valmistelun yhteydessä selvitetään myös tehtävistä johtuvat resurssitarpeet ja keinot niiden rahoittamiseksi.

Merkittiin esitys tiedoksi.

4. Uuden eIDAS-lain ja tunnistuslain alustavat hahmotelmat

Puheenjohtaja esitteli uuden eIDAS-lain ja tunnistuslain alustavia hahmotelmia, jotka on laadittu valtiovarainministeriön (VM) sekä liikenne- ja viestintäministeriön (LVM) käymän arvioinnin pohjalta. Uuteen eIDAS-lakiin tulisi oma lukunsa tunnistusmenetelmille sekä lompakoille, joka sisältäisi muun muassa DVV:lle osoitettavat roolit ja kansallisen liikkumavaran kysymykset. 3. luku sisältäisi sekä uutta että tunnistuslaista tulevaa vanhaa sääntelyä. 4. lukuun tulisi eniten tunnistuslain kanssa päällekkäistä sääntelyä koskien vaatimuksenmukaisuutta ja sertifiointeja. 5. luku sisältäisi keskeiset Traficomille tulevat roolit. Tunnistuslaissa 2. ja 3. luku säilyisivät pitkälti ennallaan. 5. lukuun tulisi joitain muutoksia, ja 4a-luku siirrettäisiin eIDAS-lakiin.

Keskustelussa tarkennettiin, että tunnistuslakiin merkityt poistettavat pykälät tarkoittavat lähtökohtaisesti sitä, että kyseiset pykälät siirrettäisiin uuteen eIDAS-lakiin. Tuotiin esiin, että lain soveltajan näkökulmasta tulisi olla riittävän selkeää, että tunnistus- ja luottamuspalveluita koskevaa sääntelyä löytyy kahdesta eri laista. Lisäksi DVV:n tarjoamia tunnistus- ja luottamuspalveluja koskevaa sääntelyä on muussakin lainsäädännössä, mikä tarkoittaa käytännössä myös muun sääntelyn muuttamista. LVM:n näkökulmasta tunnistuslakiin kohdistuu muitakin muutospaineita, jotka mahdollisesti tulisivat osaksi tätä hallituksen esitystä. Puheenjohtaja totesi, että kokonaisuuden suhde muuhun lainsäädäntöön on tärkeä huomio, ja tarvittaessa työn edetessä arvioidaan muita ratkaisuja lainsäädännön osalta, jos kokonaisuudesta ei tulisi riittävän selkeää. Lainsäädäntötyötä lähdetään edistämään tämän hahmotelman pohjalta.

Merkittiin esitys ja käyty keskustelu tiedoksi.

5. Työsuunnitelman vastuiden vahvistaminen

Puheenjohtaja kävi läpi lainsäädäntöryhmän työsuunnitelmaan kirjattuja valmisteluvastuita. Hallituksen esityksen yleisistä asioista valmisteluvastuu olisi valtiovarainministeriöllä. VM vastaisi myös lompakkoon, henkilön tunnistetietoihin, sähköisiin attribuuttitodistuksiin, henkilöllisyyden linkittämiseen sekä hallinnollisiin sanktioihin liittyvistä kokonaisuuksista, joihin tullaan tarvitsemaan myös DVV:n tukea. VM ja LVM valmistelisivat yhteistyössä Traficomien tehtäviin, luottaviin osapuoliin sekä viranomaistehtäviin liittyvät kokonaisuudet. Työ- ja elinkeinoministeriön (TEM) valmisteluvastuulle tulisi oikeushenkilön tunnistetietojen tarjoamisen lainsäädäntömuutokset, kun keskustelut kokonaisuuden edistämisestä on käyty. Sisäministeriön valmisteluvastuussa olisi digitaalinen henkilöllisyystodistus, jonka tuottamista sähköisenä attribuuttitodistuksena olisi tarkoitus käsitellä elokuun ohjausryhmässä.

Keskustelussa tiedusteltiin ohjausryhmäkäsittelystä digitaalisen henkilöllisyystodistuksen osalta. Ohjausryhmä kokoontuu 28.8., ja silloin olisi tämän hetken suunnitelmien mukaan tarkoituksena vahvistaa digitaalisen henkilöllisyystodistuksen tuottaminen sähköisenä attribuuttitodistuksena lompakkoon. DVV toi esiin, että valtiovarainministeriötä pyritään tukemaan lainvalmistelussa, mutta resurssitilanne on hyvin tiukka eikä nykyisen tasoista säädösapua pystytä takaamaan jatkossa. Noora Kallio osallistuu jatkossa DVV:n edustajana lainsäädäntöryhmän kokouksiin, ja lisäksi toteutuksen asiantuntijoilta on saatavissa kommentointiapua käytännön toteutuksen näkökulmasta. Oikeushenkilön tunnistetietojen osalta TEM:n valmisteluvastuu todettiin loogiseksi, ja tarvittavista lakimuutoksista käydään vielä hallinnonalan sisäisiä keskusteluja. Pidettiin tärkeänä, että LVM on valmistelemassa Traficomien tehtäviin liittyviä kokonaisuuksia. Olisi lisäksi hyvä miettiä sujuvat yhteistyömallit VM:n ja LVM:n kesken mahdollisia tulevia eIDAS-lain säädösmuutostarpeita varten. Sovittiin, että LVM tuottaa kesän jälkeen koonnin tunnistuslakiin kohdistuvista muista muutostarpeista. Lopuksi tuotiin esiin, että myös toiminnallisen työryhmän kautta on mahdollista saada DVV:n huomioita lainsäädäntötyöhön. Digitaalisen henkilöllisyystodistuksen kohdalla olisi myös hyvä kiinnittää huomioita sääntelyn sisäiseen selkeyteen.

Hyväksyttiin työsuunnitelman mukaiset valmisteluvastuut.

6. Muut asiat

Ei muita asioita.

7. Kokouksen päättäminen

Puheenjohtaja päätti kokouksen klo 12:51.